

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Kyllä. Julkisten hankintojen kokonaisarkkitehtuurin nyky- ja tavoitetilakuvaukset ovat hyvä lähtökohta kansallisen hankintatietovarannon kehittämiseksi.

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Ammattikorkeakoulujen suhtautuvat kriittisesti sääntelyn lisäämiseen, koska se tuottaa yleensä lisää työtä ja kustannuksia eikä kasvaviin velvoitteisiin yleensä osoiteta uutta rahoitusta. Hallinnollisen työn määrä lisääntyy jatkuvasti kasvavien tilastointi- ja raportointitarpeiden myötä, jolloin varsinaiseen ydintoimintaan jää entistä vähemmän aikaa. Samaan aikaan perustoimintaan tarkoitetun rahoituksen määrä on laskenut ja suoritettavat tutkimusten ja TKI-toiminnan laajentamisen osalta kasvaneet. Tietovarannon valmistelussa tulisi sitoutua siihen, ettei uuden tiedonkeruun käynnistäminen aiheuta kohtuuttomia kustannuksia korkeakouluille järjestelmämuutosten ja muun raportointiin liittyvän työn muodossa.

Hankintatietovarantoa kuvaavampi nimi olisi muistiossakin käytetty hankintatietopalvelu, jollei ajatuksena ole, että nyt kehitettävä hankintatietovaranto on hankintatietopalvelua realisoiva tietovaranto.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

-

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

Ammattikorkeakoulut ovat osakeyhtiöitä ja toimivat osin kilpailluilla markkinoilla. On mahdollistettava se, että salassa pidettävät, esimerkiksi liikesalaisuuksiin liittyvät laskut, voidaan jatkossakin pitää salassa. Mahdollinen vaadittava yhtenäinen tapa merkitä salassa pidettävät laskut tai ylipäättään koota haluttuja tietoja saattaa aiheuttaa käytännössä mahdottomia tai ainakin kalliita järjestelmähankintoja.

Julkisen sektorin IT-hankinnat (korkeakoulut mukaan lukien) pitäisi huomioida erityisellä tarkkuudella, jotta pystytään arvioimaan esimerkiksi Microsoftin lisenssihankintoja, joiden kustannukset ovat korkeita ja kasvavat muun muassa tekoälyohjelmien lisensoinnin takia. Toimiva vertailu ja arviointi voisi parantaa kansallista yhteistyötä ja tuottaa synergiahyötyjä.

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

Eivät sisällä.

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

-

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

Ei.

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

-

Seurataanko hankintayksikösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

Ammattikorkeakouluissa on vaihtelevia käytäntöjä. Siirtymäajan tulisi olla mahdollisimman pitkä.

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

-

Ylönen Nina
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry